

שכל הדחויין להקרבה ידחו לעולם, מפני שמשניו הלשון "בם" ללשון "בהם", לא דריש.

עד כאן התבאר בגמרא שרב ורבי יוחנן חולקים אם יש דיחוי בבעלי חיים:

לדעת רבי יוחנן יש דין דיחוי בבעלי חיים, ולכן אם מת אחד משני שעירי יום הכיפורים, חל דין דיחוי בשעיר הנוטר, וירעה עד שיסתאב, ושני השעירים של הזוג השני יקרבו.

ואילו לדעת רב אין בעלי חיים נדחין, ולכן

אסורים בתערובת מן התורה, ודרש זאת מ"בהם", כלומר, רק כאשר הם בפני עצמם הרי הם אסורים⁽⁷⁷⁾. [הילכך אין לדרוש מכאן שדוקא בעלי מום שעבר מומם ירצו, אלא לעולם אין דיחוי בבעלי חיים].⁽⁷⁸⁾

ואידך — ורבי יוחנן [שלמד מהמילה "בהם" שדוקא לענין בעלי מומים אם עבר מומם ירצו]⁽⁷⁹⁾ נפקא ליה למד שבעלי חיים אינם אסורים בתערובת, ממה שהכתוב יכל לומר "בם" ואמר "בהם"⁽⁸⁰⁾.

ואידך — רב דורש מהמילה בהם רק דרשא אחת [שמום בתערובת מותר], ואינו דורש

ותירץ: הרמב"ם מודה במקום שאתחזק איסורא [שברור שיש בתערובת איסור, כגון: שחתיכת איסור וחתיכת היתר התערבו זה בזה]. וכאן שודאי היו בעלי מומים הרי זה בכלל איתחזק איסורא.

78. פירשנו על פי דברי רש"י שרב סובר כרבי אלעזר. [וכן כתב רבנו אליקים]. אך הראשונים תמהו: איך יתכן שרב יסבור כרבי אליעזר נגד דעת חכמים?

ופירשו את דברי הגמרא באופן אחר, ולדבריהם גם חכמים מודים שאיסור תערובת אינו אלא מדרבנן [ראה בהערה הקודמת בסוגריים. ועיין ריטב"א].

79. לפירוש רש"י [שלדעת חכמים בעלי מומים אסורים מדאורייתא בתערובת] הגמרא יכלה לתרץ שרבי יוחנן סובר כדעת חכמים. שיח יצחק בשם שיטה כתב יד, עיין שם.

80. לדעת רבי יוחנן לומדים מהמילה "בהם" שתי דרשות: אחת — מעצם זה שהתורה כתבה את המילה "בהם" שהיא מיותרת, [שהיה אפשר

התורה, לא היינו אומרים שאותו הראש שקרב הוא היה בעל המום, אלא רק משום שאיסור התערובות אינו אלא מדרבנן הקילו באיסור זה, ואמרו שתולים שאותו הראש שקרב היה בעל המום.

[וכל זה לפי הסבר רש"י. אבל תוספות ישנים ותוספות הרא"ש ביארו שראיית הגמרא שבעלי מומים בתערובת אינם אסורים מן התורה, היא ממשמעות דברי הברייתא שלדברי הכל הראש שהקריבוהו ראשון למזבח, אם עלה לא ירד, ויקטירוהו שם. ואם איסור התערובות היה מדאורייתא, אזי אפילו אם עלו ירדו. עיין שם, וכן פירשו התוספות בפירוש שני].

77. נחלקו הראשונים בספק איסור דאורייתא: דעת הרמב"ם שאינו אסור אלא מדרבנן. אבל מדאורייתא מותר. [איסורי ביאה יח, יז. טומאת מת ט, יב].

ודעת הרשב"א שאסור מן התורה [תורת הבית, בית ד, שער א].

ומהר"ץ חיות הקשה: לדעת הרמב"ם מדוע הגמרא כאן דרשה מפסוקים שמום בתערובת מותר? הרי מן התורה כל ספק איסור מותר!